

**PROGRAM DZIAŁANIA
I ROZWOJU GMINNEJ BIBLIOTEKI
PUBLICZNEJ
IM. EWY KOŁACZKOWSKIEJ
W STRZYŻEWICACH**

WSTĘP

Biblioteki publiczne zaspakajają potrzeby czytelnicze i informacyjne swoich użytkowników, upowszechniają czytelnictwo i popularyzują oferowane zbiory oraz usługi w środowisku, organizują także różnorodne formy pracy kulturalnej, rozrywki i rekreacji. Jednak biblioteki publiczne, tak jak inne instytucje kultury stoją dziś w obliczu wielu trudnych wyzwań. Wymagania te podyktowane są ciągłymi zmianami nie tylko w obszarze społecznym czy kulturowym, ale przede wszystkim technologicznym. Powodują one również, iż potencjalny czytelnik jest coraz bardziej wymagający i staje się dziś użytkownikiem, a wręcz klientem biblioteki, który przychodzi nie tylko po książkę czy prasę. Chce uzyskać dostęp do Internetu, katalogu on - line; interesuje go oferowany przez bibliotekę wachlarz wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, organizowane kursy, szkolenia, ciekawe spotkania czy prelekcje. Dlatego też ważnym zadaniem biblioteki jako instytucji ściśle związanej ze społeczeństwem i wychodzącej mu naprzeciw, jest reagowanie na wszelkie zmiany w taki sposób, by dostosować się do nowych warunków, odpowiedzieć na nowe potrzeby. Biblioteki powinny dążyć do zaspakajania oczekiwań wszystkich grup użytkowników, bez względu na ich wiek, płeć, wykształcenie, status materialny, społeczny czy umiejętności. Poprzez profesjonalne działania i pozytywne nastawienie do swoich użytkowników, biblioteka powinna udowadniać, iż jest instytucją niezbędną, a finansowanie jej to słuszną decyzją.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym sprawiła, iż organizatorem biblioteki publicznej na szczeblu lokalnym stał się samorząd gminy. W jego gestii jest zapewnienie środków na funkcjonowanie bibliotek, jednak z uwagi na niestabilną sytuację finansową zadaniem biblioteki, dyrektora oraz osób w niej pracujących jest pozyskiwanie dodatkowych źródeł finansowania swojej działalności. Środki te pochodzić mogą z:

- ✓ programów ogólnopolskich adresowanych do instytucji kultury;
- ✓ fundacji i stowarzyszeń działających na rzecz rozwoju czytelnictwa i informacji.

W związku z tym, iż Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kołaczkowskiej w Strzyżewicach oraz jej filie funkcjonują dzięki samorządowi gminy oraz są przez niego finansowane, w swoich działaniach winny uwzględniać kierunki rozwoju gminy; potrzeby jej mieszkańców, a także ściśle współpracować z innymi instytucjami gminnymi, w tym: szkołami, przedszkolami i Centrum Kultury i Promocji.

I. Charakterystyka Gminnej Biblioteki Publicznej im. Ewy Kołaczkowskiej w Strzyżewicach i jej filii.

Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kołaczkowskiej w Strzyżewicach pełni zadania gminnej jednostki kultury. Wraz z filiami zlokalizowanymi w miejscowościach: Bystrzyca Stara, Kielczewice Górne i Żabia Wola, działa w obrębie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Placówka posiada osobowość prawną i wpisana jest do rejestru instytucji kultury. Biblioteka działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2019 r. poz. 1479);
2. Ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194.)
3. Ustawy z dnia 8 marca 1998 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713);
4. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240);
5. Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej im. Ewy Kołaczkowskiej w Strzyżewicach, przyjętego uchwałą nr XII/69/19 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 30 października 2019r.

Głównym zadaniem bibliotek jest zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do zgromadzonych zasobów oraz informacji, jak również rozwijanie i zaspakajanie potrzeb czytelniczych, edukacyjnych. Istotną rolą bibliotek jest także aktywne uczestnictwo w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Zadania te realizowane są poprzez organizację obchodów ważnych rocznic literackich, historycznych i wydarzeń regionalnych, które odgrywają znaczącą rolę dla społeczności lokalnej.

Biblioteka włącza się w organizację lokalnych uroczystości, są to: Gminna Olimpiada Ekologiczna, Gminne Święto Plonów oraz obchody innych świąt i rocznic.

Biblioteka prowadzi również owocną działalność wydawniczą. Dotychczas staraniem pracowników ukazały się następujące publikacje: „Kapliczki i krzyże przydrożne Gminy Strzyżewice”, „Gmina Strzyżewice i jej mieszkańcy na starej fotografii” – album w dwóch częściach oraz „Działalność artystyczna mieszkańców Gminy Strzyżewice”.

Wszystkie filie biblioteczne działające w strukturze biblioteki znajdują się na terenie szkół podstawowych, w związku z czym prowadzą z nimi owocną współpracę. Organizowane są: lekcje biblioteczne, konkursy literackie i plastyczne, zajęcia plastyczne i komputerowe, głośne czytanie dla najmłodszych. Biblioteki włączają się w obchody świąt o zasięgu krajowym i międzynarodowym, wśród których wymienić można: Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich, Światowy Dzień Pluszowego Misia; udział w akcjach "Tydzień Bibliotek", "Noc w bibliotece", "Narodowe czytanie"; zajęcia edukacyjno - rozrywkowe dla dzieci w trakcie ferii i wakacji oraz wiele innych.

Zasadniczą funkcją biblioteki pozostaje w dalszym ciągu gromadzenie, opracowanie i udostępnianie dokumentów na różnych nośnikach, a zawartość księgozbioru winna spełniać wszelkie potrzeby użytkowników. W związku z powyższym biblioteka dokłada wszelkich starań by realizować dezyderaty swoich czytelników i dokonuje zakupu poszukiwanej literatury. Obecnie księgozbiór biblioteki gminnej i jej fili liczy 3351 woluminów, rocznie przybywa zaś ok.1000 pozycji. Poza zakupami dokonywanym ze środków własnych, biblioteka w ostatnich latach korzysta z Wieloletniego Programu Rządowego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” - Priorytetu 1 – *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych*.

W 2019 roku biblioteka zarejestrowała łącznie 1230 czytelników, którzy dokonali 19894 wypożyczeń i odwiedzili placówki 14539 razy.

II. Misja i wizja biblioteki

Misja

Misją biblioteki jest rozwijanie i zaspakajanie potrzeb wszystkich użytkowników oraz stałe poszerzanie oferty kulturalno - oświatowej i rozrywkowej.

Zadanie to realizowane jest poprzez gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów, jak również promocję książki i czytania wśród mieszkańców gminy Strzyżewice. Biblioteka prowadzi działalność informacyjną i bibliograficzną; wspiera rozwój intelektualny, społeczny i kulturalny mieszkańców, niezależnie od wieku, wykształcenia, statusu materialnego czy społecznego.

Wizja

Biblioteka planuje ożywić środowisko czytelnicze i poprawić swój wizerunek w społeczności lokalnej. W niedalekiej przyszłości chce stać się aktywną i nowoczesną instytucją kultury, przyjazną dla wszystkich, promującą bogatą ofertę kulturalną i oświatową; w której obok tradycyjnej książki, użytkownicy będą mieli dostęp do książek na różnych nośnikach, komputerów, Internetu, nowoczesnych technologii komunikacyjnych i informacyjnych.

Głównym celem będzie więc stworzenie miejsca, gdzie można zdobyć i poszerzyć wiedzę, poszukać informacji, a jednocześnie rozwijać swoje pasje, wymieniać doświadczenia, organizować spotkania oraz realizować inicjatywy. Biblioteka będzie więc prężnie działającym ośrodkiem życia lokalnego, w którym poznaje się przeszłość i jednocześnie kreuje przyszłość, gdzie w naturalny sposób współbrzmiały ze sobą tradycja i nowoczesność.

III. Potencjał biblioteki.

Analiza SWOT

Mocne strony biblioteki	Słabe strony biblioteki
Konkurencyjność - nieodpłatny dostęp do oferowanych zbiorów, Internetu oraz oferty kulturalnej i edukacyjnej	Bariery architektoniczne dla osób starszych i niepełnosprawnych
Uniwersalny księgozbiór gromadzony zgodnie z zapotrzebowaniem użytkowników	Niedobory finansowe, a w związku z tym brak systematycznych zakupów nowości
Wyposażenie bibliotek w sprzęt komputerowy	Brak katalogu on - line i usługi elektronicznego udostępniania zasobów w filiach
Bardzo dobre warunki w Filii w Żabiej Woli (nowoczesny, dobrze wyposażony i dostosowany do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych lokal)	Brak nowoczesnych nośników
Doświadczona kadra	
Katalog on-line i usługi elektronicznego udostępniania zbiorów	
Strona internetowa i profil na portalu społecznościowym	

Szanse	Zagrożenia
Rozszerzenie oferty kulturalnej i edukacyjnej dla użytkowników biblioteki	Zmniejszenie nakładów na kulturę
Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych (projekty, programy, granty)	Niż demograficzny
Elektroniczne udostępnianie zbiorów (katalogi w filiach w trakcie tworzenia)	Spadek czytelnictwa spowodowany możliwością dostępu do elektronicznych nośników, szczególnie wśród osób młodych
Rozszerzenie współpracy z placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, stowarzyszeniami, działającymi na terenie gminy	Wysokie ceny książek
Włączenie się biblioteki w promocję regionu	Wzrost wymagań użytkowników
Staże i praktyki zawodowe	
Udział w Programie Kultura+ Priorytet Biblioteka + Infrastruktura Bibliotek	
Udział w Programie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Priorytet 1)	
Udział w Programie Instytutu Książki „Kraszewski. Komputery dla bibliotek”.	
Przychylność ze strony Organizatora biblioteki	
Dbłość o pozytywny wizerunek biblioteki	

IV. Obszary rozwoju biblioteki - cele i działania

Celem głównym działalności bibliotek funkcjonujących na terenie gminy Strzyżewice jest efektywne zaspakajanie potrzeb i oczekiwań wszystkich użytkowników korzystających z ich usług.

Cele strategiczne i operacyjne

1. Stałe dostosowywanie, uatrakcyjnianie i promocja zbiorów, zgodnie z oczekiwaniami użytkowników:
 - uzupełnianie zbiorów w miarę możliwości, również zbiorów o tematyce regionalnej, opracowywanie i udostępnianie;
 - zakup nowości wydawniczych na różnych nośnikach;
 - wzbogacenie zasobów biblioteki o multimedia (filmy, gry, muzykę);
 - opracowanie katalogu komputerowego, uruchomienie wypożyczeń elektronicznych w filiach;
 - promocja zbiorów regionalnych i wiedzy o regionie (publikacje własne).
2. Stworzenie prężnego ośrodka życia kulturalno - oświatowego gminy:
 - zwiększenie oferty kulturalno - oświatowej (organizowanie: Ferii w bibliotece, Wakacji z biblioteką; włączenie się w realizację ogólnopolskich przedsięwzięć: „Tydzień Bibliotek”, „Noc w bibliotece”, "Narodowe czytanie);
 - promocja książek, czytania i biblioteki w środowisku (lekcje biblioteczne, wycieczki do biblioteki; konkursy literackie, literacko - plastyczne, plastyczne; gry i zabawy literackie; promocja książki; spotkania autorskie; wystawy tematyczne, plastyczne i literackie);
 - aktywizacja seniorów i osób nieaktywnych zawodowo (organizacja kursów komputerowych, warsztatów wymiany umiejętności, szkoleń);

- zwiększenie udziału nowych technologii w kształtowaniu jakości życia kulturalnego (prowadzenie projekcji filmowych w celach rozrywkowych i edukacyjnych; warsztaty fotograficzne oraz tworzenie wystawy prac);
- współpraca z placówkami oświatowymi i kulturalnymi funkcjonującymi na terenie gminy Strzyżewice (podejmowanie wspólnych działań ze szkołami, przedszkolami, Centrum Kultury i Promocji; kierowanie ofert do konkretnych grup użytkowników);
- okazywanie pomocy organizacyjnej i merytorycznej dla przedsięwzięć kulturalnych i lokalnych inicjatyw (grup zainteresowań, organizacji społeczno - kulturalnych itp.) jak również udostępnianie do celów społeczno - kulturalnych posiadanych pomieszczeń i ich wyposażenia;
- promocja własnego regionu (gromadzenie, promowanie kultury lokalnej w całej jej różnorodności; wykorzystywanie zasobów przyrodniczych regionu oraz bazy turystyczno - krajoobrazowej);
- organizacja imprez i spotkań z twórcami pielęgnującymi tradycje lokalne (propagowanie literatury i twórców lokalnych; organizowanie wystaw i prelekcji, cykli zajęć bibliotecznych połączonych z żywymi lekcjami historii);
- zapewnienie informacji społeczno - kulturalnej (opracowanie corocznego kalendarza imprez, dostarczenie mieszkańcom gminy dokładnych informacji o planowanych i realizowanych przedsięwzięciach);
- zorganizowanie kącików dla dzieci w bibliotekach - wzbogacenie o materiały edukacyjne i dydaktyczne zachęcające dzieci do odwiedzin biblioteki oraz umożliwiające organizację zajęć integracyjnych i edukacyjnych.

3. Pozyskiwanie nowych grup użytkowników

- "Klubik Malucha" - zajęcia dla dzieci w wieku 1 - 3 lata nie uczęszczających do przedszkoli i ich rodziców;
- "Pogotowie komputerowe dla seniorów" - konsultacje i porady z podstaw obsługi komputera i Internetu dla seniorów;
- „W strefie kobiet” – cykl ciekawych spotkań i warsztatów dla kobiet w każdym wieku;
- "Młodzież w bibliotece" - inicjatywa adresowana do osób młodych, chętnych do współpracy z biblioteką (wolontariat).

4. Pozyskiwanie środków finansowych na działalność biblioteki

- korzystanie ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup nowości wydawniczych do bibliotek;
- korzystanie ze środków Instytutu Książki w ramach programu „Kraszewski. Komputery dla bibliotek”;
- udział w Programie Kultura+ Priorytet Biblioteka + Infrastruktura Bibliotek;

5. Biblioteka jako lokalne centrum informacji

- oznakowanie biblioteki w przestrzeni publicznej - tablice informacyjne ułatwiające odnalezienie bibliotek;
- stworzenie internetowego forum (bezpłatnego) społeczności gminy Strzyżewice - narzędzia sprzyjającego dialogowi społecznemu, który pozwoli również na bieżące monitorowanie potrzeb i problemów środowiska;
- zapewnienie dostępu do Internetu;
- usługi kserograficzne, wydruki komputerowe, zapewnienie usług urządzeń reprograficznych.

6. Kreowanie wizerunku biblioteki

- podnoszenie prestiżu placówek działających w sieci bibliotek;
- budowanie trwałych relacji ze środowiskiem lokalnym.

Zakończenie

Osiągnięcie powyższych rezultatów oraz realizacja założonych celów wymagać będzie zaangażowania i wyłożonej pracy zarówno dyrektora jak i wszystkich pracowników biblioteki. Ważnym aspektem jest również współpraca i utrzymywanie dobrych relacji z organizatorem biblioteki, instytucjami działającymi na terenie gminy oraz aktywności samych mieszkańców. By odpowiedzieć na konkretne propozycje i oczekiwania użytkowników należy przeprowadzić konsultacje społeczne, które określą profil dalszej działalności na rzecz społeczności lokalnej, gdyż jak wiadomo biblioteka ma za zadanie

rozwijać i zaspakajać potrzeby wszystkich użytkowników, zarówno tych obecnych jak i przyszłych.

PLAN PRACY GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ IM. EWY KOŁACZKOWSKIEJ W STRZYŻEWICACH

PLAN MERYTORYCZNY

1) ZADANIA PODSTAWOWE

Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kołaczkowskiej w Strzyżewicach wraz z filiami, będzie gromadzić, opracowywać, wypożyczać na zewnątrz i udostępniać na miejscu zbiory biblioteczne oraz promować czytelnictwo i prowadzić szeroką działalność kulturalno - oświatową.

2) GROMADZENIE.

Biblioteka będzie stałe dostosowywać i uatrakcyjnić swoje zbiorów, zgodnie z oczekiwaniami użytkowników. Księgozbiór biblioteki zostanie wzbogacony o nowości wydawnicze, jak również książki na różnych nośnikach. W miarę możliwości finansowych, w zasobach biblioteki znajdą się multimedia, czyli filmy, gry, muzyka.

3) OPRACOWANIE I KATALOGOWANIE ZBIORÓW.

Zadaniem priorytetowym jest tworzenie elektronicznych baz danych zbiorów bibliotecznych w filiach, jak również uruchomienie wypożyczeń elektronicznych.

4) USŁUGI

Biblioteka w zakresie świadczenia usług będzie nadal zapewniała użytkownikom bezpłatny dostęp do Internetu oraz usługi kserograficzne, ponadto zaoferuje swoim czytelnikom usługi urządzeń reprograficznych oraz wydruki komputerowe.

5) DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

Biblioteka stanie się lokalnym centrum informacji. By zadanie to zrealizować, placówka musi zaznaczyć swoje miejsce w środowisku i stać się widoczna, konieczna jest zatem promocja jej działalności, między innymi na łamach lokalnej prasy. Ważnym aspektem jest również podnoszenie prestiżu biblioteki oraz budowanie trwałych relacji ze środowiskiem lokalnym.

6) DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO – OŚWIATOWA

Biblioteka wraz z filiami rozszerzy ofertę kulturalną i edukacyjną dla swoich użytkowników. Podejmie działania promujące książkę, czytanie i bibliotekę w środowisku (lekcje biblioteczne, wycieczki do biblioteki; konkursy literackie, literacko - plastyczne, plastyczne; gry i zabawy literackie; spotkania autorskie; wystawy tematyczne, plastyczne i literackie), ponadto postara się włączyć w krąg swoich użytkowników nowe grupy osób (seniorów, ludzi nieaktywnych zawodowo, młodzież).

7) WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

Gminna Biblioteka Publiczna współpracować będzie z placówkami oświatowymi i kulturalnymi funkcjonującymi na terenie gminy Strzyżewice. Wspólnie z nimi planowane będą działania oraz realizowane przedsięwzięcia skierowane do konkretnych grup użytkowników.

8) PROGRAMY I PROJEKTY

Biblioteka nadal zamierza brać udział w Programie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Priorytet 1, związanym z dofinansowaniem zakupów nowości. Ponadto biblioteka korzystać będzie z propozycji Fundacji Społeczeństwa Informacyjnego - Programu Rozwoju Bibliotek, który oferuje bibliotekom liczne projekty, granty i uczestnictwo w ciekawych warsztatach i szkoleniach dla pracowników bibliotek.

**Plan pracy Gminnej Biblioteki Publicznej im. Ewy Kołaczowskiej
w Strzyżewicach na rok 2020.**

I. Gromadzenie, opracowanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych oraz udzielanie fachowych informacji z różnych dziedzin wiedzy.

II. Wzbogacanie księgozbioru biblioteki o nowości wydawnicze.

III. Szkolenie i doskonalenie kadry.

IV. Prace nad katalogiem komputerowym.

1. Opracowywanie i udostępnianie poprzez katalog on-line zbiorów biblioteki, w tym nowości wydawniczych.

V. Współpraca z instytucjami z terenu gminy.

1. Samorządowe Przedszkole Publiczne „Parkowe Skrzaty” w Piotrowicach.
2. Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach.
3. Publiczne Szkoły Podstawowe z terenu gminy.
4. Zespół Szkół Techniki Rolniczej im. W. Witosa w Piotrowicach.
5. Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Pszczelej Woli.

VI. Współpraca ze środowiskiem.

1. Kiełczewicki Klub Seniora.
2. Kobiety Aktywne Gminy Strzyżewice.
3. Dzienny Dom Senior +
4. Strzyżewickie Towarzystwo Regionalne.

VII. Działalność edukacyjna, popularyzatorska i kulturalno – oświatowa.

1. Udział w ogólnopolskich akcjach bibliotecznych i literackich:
- ferie w bibliotece;

- Tydzień bibliotek;
- Noc bibliotek;
- Światowy dzień pluszowego misia;
- Narodowe czytanie;
- wakacje w bibliotece.

2. Organizacja środowiskowych wydarzeń kulturalno – oświatowych:

- Gminne święto pieczonego ziemniaka;
- Akcja Narodowe Czytanie
- „Tydzień Literacki w Gminie Strzyżewice”
- Gminny konkurs plastyczny na tradycyjne ozdoby bożonarodzeniowe;
- Gminny konkurs plastyczny „Moja ulubiona postać bajkowa”;

3. Inne działania edukacyjne i kulturalno – oświatowe:

- dyskusyjny klub książki dla dorosłych;
- zajęcia edukacyjno-zabawowe dla dzieci w wieku 1-3 lata;
- spotkania autorskie;
- spotkania z ciekawymi ludźmi;
- warsztaty plastyczne dla dzieci i dorosłych;
- warsztaty komputerowe dla dorosłych;
- wystawy tematyczne;
- organizowanie kiermaszy książek;
- wypożyczenia międzybiblioteczne.

4. Udział w imprezach o zasięgu gminnym:

- Gminny festyn ekologiczny;
- dożynki.

IX. Działalność promocyjna.

1. Artykuły do lokalnej gazety „Kompres”
2. Prowadzenie strony internetowej biblioteki.
3. Prowadzenie konta biblioteki na portalu społecznościowym Facebook.
4. Druki i ulotki biblioteczne.

